basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2015

MEMORANDUM

NOORDWES

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 17 bladsye.

VRAAG 1

TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.1	• Om troeteldiere te wees/as troeteldiere/Vir gewone mense is honde nie **net** (meer) troeteldiere nie. • Om waghonde te wees/as waghonde/om wag te hou/om hulle op te pas.	1 1	1 1
1.2	"om sekere dienste te lewer" *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)*	1	3
1.3	• Hulle fokus/is gefokus op wat hulle doen. • Hulle is lewendig. (Enige EEN)	1	3
1.4.1	Gidshonde moet **geduldig** wees, want ... • hulle lei blinde mense (wat dinge stadig doen). • hulle lei blinde mense (wat onseker is). • hulle is blindes se oë. (Wat doen hulle vir die blindes of soortgelyk)	1	4
1.4.2	Gidshonde moet **gehoorsaam** wees, want ... • die blindes maak op hulle staat om opdragte uit te voer. • die blindes is totaal van hulle afhanklik. • hulle werk vir die blinde mense. (Die afhanklikheid van die blindes of soortgelyk)	1	4
1.5	• Herdershonde kan baie goed ruik/snuffel. • Herdershonde het 'n baie akkurate reuksin. • Herdershonde hou daarvan om na dinge te soek/dinge op te spoor. • Herdershonde gooi nie maklik tou op nie/hou aan soek. (Enige EEN)	1	2
1.6	• B • hulle aanhou met iets totdat hulle dit regkry. • B hulle aanhou met iets totdat hulle dit regkry. (Enige EEN)	1	3
1.7	• Die Ierse wolfhond het lang bene. • (Baie) lang bene. • Die Ierse wolfhond kan tot 90 cm hoog staan. (Enige EEN)	1	1
1.8	• (Die Mexikaanse hond) het glad nie hare nie. • (Die Mexikaanse hond) is kaal. (Enige EEN)	1	2
1.9	hoe die soort honde **lyk**.	1	2

1.10	Honde het sowat 321 beendere/bene. ✓ Honde het 42 (permanente) tande. ✓ **OF** Alle honde het ewe veel beendere/bene ✓ en (ewe veel) tande.✓	2	1
1.11.1 1.11.2	• (Chihuahuas kan tot)**16 jaar** (oud word). • Klein soorte honde kan tot 16 jaar oud word. • Chihuahuas is die kleinste soort hond. • Weeg minder as 3 kg/staan tussen 15 en 23 cm hoog. (Enige EEN)	1 1	2 2
1.12	• Honde/Hulle vreet graag vleis. • Honde/Hulle is gebou om te jag. (Enige EEN)	1	2
1.13	• Reuk (aanvaar ook ruik/neus) • Gehoor (aanvaar ook hoor/ore) • Sig (aanvaar ook sien /oë) (Enige EEN)	1	3
1.14	• C • het hulle ma’s nodig omdat hulle nog aan die ma’s moet drink. • C het hulle ma’s nodig omdat hulle nog aan die ma’s moet drink. (Enige EEN)	1	3
1.15	• Klein hondjies raak lief vir mekaar. • Klein hondjies speel graag met mekaar. (Enige EEN)	1	2
1.16	• D • hondsdolheid. • D hondsdolheid. (Enige EEN)	1	3
1.17	• Dis net honde waarmee nie geteel word nie, wat gesteriliseer of gekastreer behoort te word. • As ŉ mens met honde teel, hoef hulle nie gesteriliseer of gekastreer te word nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	3

1.18	• (Rondloperhonde) kan siektes/hondesiekte/hepatitis/ hondsdolheid oordra. • (Rondloperhonde) pla by mense se huise, bv. om kos te soek. • (Rondloperhonde) kan vullissakke oopskeur/mors op erwe. • (Rondloperhonde) kan mense byt. • (Rondloperhonde) kan skade aanrig, bv. mense se diere vang. • (Rondloperhonde) kan met ander huishonde baklei/ander huishonde doodbyt. • (Rondloperhonde) teel aan. • (Rondloperhonde) veroorsaak ongelukke. (Enige TWEE of soortgelyk)	2	4
1.19	• Honde pas mense op/beskerm hulle. • Honde is goeie troeteldiere. • Honde is lojaal teenoor hulle eienaars/gee liefde/bly om jou te sien/betroubaar. • Honde speel met mense. • Honde is daar vir jou/help jou. • Honde aanvaar jou net soos jy is. (Enige EEN of soortgelyk)	1	5
	SUBTOTAAL:	**24**	

TEKS B: VISUELE TEKS

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.20	"Twitter" *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)*	1	3
1.21	"YouTube" en "Instagram" *(Moet albei antwoorde korrek hê om punt te verdien)* *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)*	1	3
1.22	"WhatsApp" *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)*	1	3
1.23	• 25% • Vyf en twintig % • Vyf en twintig persent (Enige EEN)	1	3
1.24	• B • hoe tegnologie deur studente gebruik word. • B hoe tegnologie deur studente gebruik word. (Enige EEN)	1	3

1.25	• ŉ Mens sukkel nie met woordeskat/moeilike woorde nie. • Die prentjies help jou om beter te verstaan. • Die visuele aspekte trek die leser se aandag. • Dit lees vinniger./Daar is minder woorde. • Dit is duideliker. (Enige EEN of soortgelyk)	1	5
	SUBTOTAAL:	**6**	
	TOTAAL AFDELING A:	**30**	

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	6	20%	20%
Vlak 4	Evaluering			
Vlak 3	Afleiding	12	40%	40%
Vlak 2	Letterlik	12	40%	40%
Vlak 1	Herorganisasie			

AFDELING B: OPSOMMING

NASIEN VAN DIE OPSOMMING

Die opsomming word soos volg nagesien:

- **Puntetoekenning:**
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
  - 3 punte vir taal
  - Puntetotaal: 10

- **Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:**
  - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
  - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
  - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe

- **Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het**.
  - 6–7 direkte aanhalings: ken geen taalpunte toe nie
  - 1–5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- **Tel van woorde:**
  - Nasieners moet die getal woorde wat gebruik is, tel.
  - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
  - Indien die maksimum getal woorde oorskry word, moet die nasiener tot by die laaste volsin na die maksimum getal woorde nasien en die res van die opsomming ignoreer.
  - Korter opsommings wat die vereiste wenke bevat, mag nie gepenaliseer word nie.

VRAAG 2: WAT TE VEEL GASKOELDRANK AAN JOU LYF KAN DOEN

[Verwerk uit *Huisgenoot,* 1 Desember 2011]

Nota:

- *ʼn Volsin bevat ʼn werkwoord.*
- *Kandidate mag nie sinne of dele van sinne aanhaal nie.*
- *Sien slegs die eerste feit per sin na.*

	TEKS	**VERWAGTE ANTWOORDE** *(Wat doen te veel gaskoeldrank aan jou lyf?)*
1.	Gaskoeldrank het nie vet in nie, maar dit bevat baie suiker wat baie sleg vir jou liggaam is. **As jy baie gaskoeldrank drink, is die kans groter dat jy tipe 2-diabetes kry.**	Gaskoeldrank kan veroorsaak dat jy tipe 2-diabetes kry.
2.	As jy te veel gaskoeldrank drink, het dit ʼn negatiewe effek op die werking van jou brein. **Dit kan veroorsaak dat jy moeilik leer en dinge maklik vergeet.**	Te veel gaskoeldrank kan veroorsaak dat jy moeilik leer/maklik vergeet. Dit het ʼn negatiewe effek op (die werking van) jou brein.
3.	Sommige gaskoeldranke bevat baie kafeïen. Te veel kafeïen is sleg vir jou liggaam. **Kafeïen kan jou wakker hou.**	Die baie kafeïen in gaskoeldrank hou jou wakker.
4.	Gaskoeldranke het bestanddele in wat keer dat die koeldrank sleg word. Hierdie bestanddele word preserveermiddels genoem. **Dié preserveermiddels kan die kaliumvlakke in jou liggaam verlaag en asma veroorsaak.** Kalium help om jou longe gesond te hou.	Gaskoeldrank kan jou kaliumvlakke verlaag/asma veroorsaak.
5.	Daar is bestanddele in gaskoeldrank wat nie goed is vir jou maag nie. **Dit kan jou maag omkrap en dit laat pyn.**	Gaskoeldrank kan jou maag omkrap/laat pyn.
6.	**Dokters sê dat gaskoeldrank die bene in jou lyf swakker maak.** Hoe meer gaskoeldrank jy drink, hoe sagter maak dit jou bene. Jou bene sal dus makliker breek of seerkry.	Te veel gaskoeldrank kan jou bene sagter/swakker maak. Dit laat jou bene makliker breek/seerkry.
7.	Gaskoeldrank het **baie suiker en sure wat die beskermende lagie wit emalje van jou tande afvreet.**	Die suiker en sure in gaskoeldrank vreet die emalje van jou tande af. Dit maak jou tande sleg.
	GETAL WOORDE = 185 woorde (Disjunktief: ±200 woorde)	**GETAL WOORDE = 59 woorde (50–60/65 maksimum)**
		TOTAAL AFDELING B: 10

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	2	20%	20%
Vlak 4	Evaluering			
Vlak 3	Afleiding	4	40%	40%
Vlak 2	Letterlik	4	40%	40%
Vlak 1	Herorganisasie			

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

NASIEN VAN TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

1. Spelling:

   - Eenwoord-antwoorde moet korrek gespel word.
   - By volsin-antwoorde word verkeerde spelling gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
   - Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.

2. Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.

3. Aanvaar die letter EN/OF die korrekte antwoord wat volledig uitgeskryf is by ŉ meervoudigekeuse-vraag.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
3.1	• (Skool)kinders/leerders/skole/skoliere/studente • Onderwysers • Mense wat penne en boeke nodig het. • Mense wat skryfbehoeftes nodig het. *(Moenie spelling penaliseer nie)* (Enige EEN)	1	5
3.2	• B • daar is baie items om van te kies. • B daar is baie items om van te kies. (Enige EEN)	1	3
3.3	• Die verskillende lettertipes trek die aandag na belangrike inligting. • Die adverteerders beklemtoon sekere dele van die advertensie. • Dit maak die advertensie interessant. (Of soortgelyk)	1	5
3.4	splinternuwe/splinternuut	1	2
3.5	"lae tariewe" *(Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)* *(Moenie spelling penaliseer nie)*	1	2
3.6	Skryfboeke**,** handboeke en voorgeskrewe boeke! *(Slegs die komma word aanvaar, om die frase korrek te maak.)*	1	1
3.7	vriendelikste	1	3
3.8	• C • manipulering. • C manipulering. (Enige EEN)	1	4
3.9	• jy • jou (Enige EEN)	1	3
3.10	• Die gebruik van letters van die alfabet wys dat dit iets met boeke en lees te doen het. • ABC dui aan dat die winkel boeke en skryfbehoeftes verkoop. • Leerders gebruik letters soos ABC om woorde te skryf. • Mens kan alles van A tot Z by hierdie boekwinkel kry. • Dit is 'n boekwinkel. (Enige EEN of soortgelyk)	1	5
	SUBTOTAAL:	**10**	

VRAAG 4: SPOTPRENT

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
4.1	• Ma staan met haar hand in haar sy. • Ma se mond is groot oop. • Ma se oë is wyd oopgerek/wenkbroue is gelig. • Ma se liggaamshouding lyk kwaai/aanvallend. • Ma se wange is rooi. *(Moenie spelling penaliseer nie)* (Enige EEN of soortgelyk)	1	5
4.2	Genugtig *(Mag met kleinletter gespel word)*	1	3
4.3	Ma vra vir Pietie of hy nie tuiswerk het nie. *(Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)*	1	4
4.4	• druip • dop • faal/misluk (Enige EEN)	1	2
4.5	ʼn Boodskap word deur Pietie gestuur. *(Die hele sin moet korrek wees en uitgeskryf wees vir die punt.)*	1	3
4.6	Julle jongmense sit elke dag stil voor die rekenaar. *(Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)*	1	3
4.7	• gesels • praat • kommunikeer *(Moenie spelling penaliseer nie)* (Enige EEN)	1	2
4.8	• A • iemand wat stadig is, ook uiteindelik klaarkry. • A iemand wat stadig is, ook uiteindelik klaarkry. (Enige EEN)	1	3
4.9	slimmer	1	4
4.10	Nee, Pietie luister **nie** na sy ouers **nie**. *(Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)*	1	3
	SUBTOTAAL:	**10**	

VRAAG 5

5.1: LEESTEKS

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.1.1	hulle	1	3
5.1.2	ratel**s**	1	3
5.1.3	rond**e**	1	3
5.1.4	met	1	3
5.1.5	**ge**skud	1	3
5.1.6	**om** ŉ sekere geluid **te** maak *(Kandidate hoef nie die hele sin uit te skryf nie, maar die gedeelte met die infinitief moet heeltemal korrek wees om die punt te verdien.)*	1	3
5.1.7	snaarinstrument	1	3
5.1.8	ŉ	1	3
5.1.9	• een en twintig • een-en-twintig (Enige EEN)	1	3
5.1.10	Die mense sonder geld is baie **arm**. *(Enige sin waar die ander betekenis van die woord duidelik is.)*	1	4
5.1.11	Dit word ŉ duimklavier genoem **omdat** dit met die duime gespeel **word**.	1	3
5.1.12	kwêlafluit**jie**	1	3
5.1.13	SA (*LET WEL: geen punte nie)*	1	1
5.1.14	plas – tiek	1	3
	SUBTOTAAL:	**14**	

5.2: PRENT

VRAAG	ASSESSERINGRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.2.1	gelukkige	1	4
5.2.2	eetkamer	1	2
5.2.3	snytjie brood	1	2
5.2.4	vrugte	1	2
5.2.5	oopgetrek	1	2
5.2.6	langs	1	2
	SUBTOTAAL:	**6**	
	TOTAAL AFDELING C:	**40**	

Bloom se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 6	Sintese	6	15%	20%
Vlak 5	Evaluering			
Vlak 4	Analise	23	57%	40%
Vlak 3	Afleiding			
Vlak 2	Begrip	11	28%	40%
Vlak 1	Kennis			

AFDELING D: LETTERKUNDE

KINDERS VAN DIE AARDE – Charles Fryer

VRAAG 6

VERHAAL A: 'DIE LAS' – Margaret Bakkes

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.1	• Oupa • Sy ma se pa (Enige EEN)	1	1
6.2	(Aan) ŉ hartaanval.	1	1
6.3	• Sy pa was nie oud nie. • Sy pa was nog jonk. • Sy pa was nie siek nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
6.4	• Hy wou sterk wees ter wille van sy ma. • Hy was toe die man van die huis. (Enige EEN of soortgelyk)	1	3
6.5	• C • ŉ vergelyking • C ŉ vergelyking (Enige EEN)	1	3
6.6	van haar gehou nie	1	3
6.7.1	• E • ... het besluit dat Schalkie nie meer rugby moes speel nie. • E … het besluit dat Schalkie nie meer rugby moes speel nie. (Enige EEN)	1	3
6.7.2	• A • … het begrip gehad vir die las wat Schalkie op sy skouers geneem het. • A … het begrip gehad vir die las wat Schalkie op sy skouers geneem het. (Enige EEN)	1	3
6.7.3	• B • ... het gesien dat Schalkie se skoolwerk agteruitgaan. • B … het gesien dat Schalkie se skoolwerk agteruitgaan. (Enige EEN)	1	3

6.7.4	• C • ... was verlig omdat Schalkie uiteindelik gehuil het. • C … was verlig omdat Schalkie uiteindelik gehuil het. (Enige EEN)	1	3
6.8	• Sy wou nie hê dat Schalkie van haar af moes weggaan nie. • Sy wou Schalkie heeltyd by haar hou. • Sy het gedink Dirk van Graan lok haar kind weg. (Enige EEN of soortgelyk)	1	1
6.9	• Lida het vir Schalkie vertel van haar besluit om te trek. • Schalkie het by die huis uitgehardloop. • Lida het besef dat sy Schalkie moes vind en vertroos. • ŉ Uur later het Dirk van Graan met Schalkie by die huis aangekom.	1 1 1 1	2 2 2 2
6.10	• B • Kinders kan nie grootmense se verantwoordelikhede dra nie. • B Kinders kan nie grootmense se verantwoordelikhede dra nie. (Enige EEN)	1	3
6.11	• Daar was ŉ las op Schalkie se skouers om sy ma op te pas. • Schalkie het ŉ groot verantwoordelikheid gehad om sy ma te versorg. • Schalkie het ŉ groot taak gehad om na sy ma te kyk. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
6.12	• Kinders moet dinge saam met hul maats doen/speel. • Kinders moet hulle ouers vrywillig help en nie gedwing word om dit te doen nie. • Kinders moet vry wees om hulle kinderlewe te geniet. • Kinders moenie volwassenes se verantwoordelikhede op hulle neem nie. (Enige TWEE of soortgelyk)	2	5
6.13	Hy het die ghoen vir Dirk (meneer) gewys.	1	1
	SUBTOTAAL:	**20**	

VERHAAL B: 'ROOIKOOS WILLEMSE IS SOEK' – Abraham H de Vries

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.14	Rugby/rugby	1	1
6.15	• Barrydale het 'n baie goeie/sterk span gehad. • Barrydale se span was goed genoeg om WP te klop. • Dit was die eerste keer dat onderwysers in Rooikoos se dorp se span ingesluit was. • Die onderwysers in Rooikoos se span kon nie goed rugby speel nie./Rooikoos se span was swak. (Enige EEN of soortgelyk)	1	1
6.16	opgewonde	1	3
6.17	Hulle het hulle breiwerk gelos/op hulle skoot laat sak. (Of soortgelyk)	1	3
6.18	Hy het (op die losskakel) geskree/vloek/geraas gemaak.	1	1
6.19	• C • nie geweet het wanneer om op te hou drink nie. • C nie geweet het wanneer om op te hou drink nie. (Enige EEN)	1	3
6.20	(Met) die kelner/werker in die hotel/man wat die koffie gebring het.	1	1
6.21	• Rooikoos het gevoel sy baard is afgeskeer. • Rooikoos het in die spieël gesien sy kop is swart. • Rooikoos het sy klere aangetrek. • Rooikoos het die hotel op sy eie dorp gebel.	1 1 1 1	2 2 2 2
6.22	• Rooikoos het te veel gedrink/was altyd in die kroeg. • Rooikoos het gevloek. • Rooikoos het nie goed na homself gekyk nie. • As hy dronk was, het hy met ander mense moeilikheid gesoek. • Rooikoos het nie goeie sportmangees openbaar nie. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
6.23.1	• E • "En my een swak puntjie – nuuskierigheid – is oersterk." • E "En my een swak puntjie – nuuskierigheid – is oersterk." (Enige EEN)	1	3
6.23.2	• A • "… ek werk al jare hier op Barriesdale." • A "… ek werk al jare hier op Barriesdale." (Enige EEN)	1	3

6.23.3	• D • “Ja, meneer. Ek ken hom, meneer.” • D “Ja, meneer. Ek ken hom, meneer.” (Enige EEN)	1	3
6.23.4	• B • “Ken jy vir Rooikoos Willemse, Jan?” • B “Ken jy vir Rooikoos Willemse, Jan?” (Enige EEN)	1	3
6.24	• Rooikoos het na homself gesoek. • Rooikoos het homself nie in die spieël herken nie, daarom wou hy uitvind wie hy was. • Rooikoos wou uitvind of hy regtig Rooikoos was. (Enige EEN of soortgelyk)	1	4
6.25	• D • daar altyd gevolge is vir die dinge wat ŉ mens doen. • D daar altyd gevolge is vir die dinge wat ŉ mens doen. OF • C • ŉ mens nie so baie moet drink dat jy omval nie. • C ŉ mens nie so baie moet drink dat jy omval nie. (Enige EEN)	1	3
6.26	• Dit is slegte maniere om te vloek. • Dit ontsenu die spelers. • Dit trek die spelers se aandag af/verloor konsentrasie. • Dit is swak sportmangees. • Dit stel ŉ swak voorbeeld vir ander mense. (Enige TWEE of soortgelyk)	2	5
	SUBTOTAAL:	**20**	

Barrett se Taksonomie		Punte	%	%
Vlak 5	Waardering	8	20%	20%
Vlak 4	Evaluering			
Vlak 3	Afleiding	16	40%	40%
Vlak 2	Herorganisasie	16	40%	40%
Vlak 1	Letterlik			

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120